

ACC. N:R M. 9543:1-5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap:

Skåne

Upptecknat av:

Elva Petersson

Härad:

Bojäre

Adress:

Ekelid Hov

Socken:

Hovf

Berättat av:

Uppteckningsår:

1944

Född år

1876 i Småryd. Skarp

Lille Jul och Lille Julavton

L. u. F. 47.

Här kallades kvällen före Julavton för Lilla Julavton, att den på något sätt firades särskilt har jag inte hört om talas. Då voro väl alla grubbyslor undanstökade, och det var endast lite pönt och dylikt som åter stod i en del hem där det några byslor som voro obligatoriska till Julavton. I bygg-
åb-stugorna skulle alltid brännnet lutas på väggen till Julavtons dag. Det var ett arbete som vid det skulle göras noggrant så att framsidan var fullkomligt jämn och bed-
träden skulle helst vara lika stora och helst alla lika vita boke ved. I mitt hem skulle alltid Julgranen klädas till Julavton, och klän-
terna ^{kokas} kläda. Julgranen var lika heligt, som att sedan dansa kring den. När granen så var klädd fingo vi smaka de rykande klän-
terna. För hade sedan från sitt hem hurvida det allmänt bruk bet jag inte.

Att fräa Lucia med Lucia-brud och
kärnor, har först på senare tid blivit
bruk här på orten. Första gången jag hörde
omtalas Lucia med ljus i håret var någon
gång i seklets början 1905 eller 6, det
hade skett en olycks-händelse på ett
spjukkhus, ljuset hade taget eld i håret
på bruden, och det var mycket omtalat
i tidningarna.

I min ungdom brukade vi ofta bara
samlade för att baka Lucianatten,
då voro vanligtvis fullklappsarbeten
i farten och vi finge kaffe någon
gång på kvällen. Men något särskilt
kaffebröd som kucikatt eller dyligt
hade vi inte. Om vi blevo sömniga så
skulle vi äta en salt sill, under Fyrt-
nad, så skulle ens tillkommande man

komma och bjuda vin, Bogdrieka eller
vatten, (i drömmen förstår) Tystnaden
blev ju inte stor, hade det inte varit
skriatt och glam förut på kvällen så
blev det då och sömnen försvann.
Russibiten har jag aldrig hört om talas.
Någon bestämd dag för gris slaktar bar
det inte heller, det bar ju inte så säkert
att grisen blev godd precis den tiden man
tänkt sig, och oftast bar det så att sam-
me slaktare användes på många ställen.
När livet bar ut grisen skulle karlarna
ha sticke supen innan Grisen skälla-
des, när allt bar färdigt skulle de ha mat
kaffe och gökar, men någon slaktmet
skulle de inte ha med sig hem. Men det
kunde ^{man} slaktaren blev bjuden kvällen
efter för att smaka blodkroven.

För, var det sed att grisen skulle vara slaktad, skällad, skrapad och upphängd till dagen för att hinna med det fingo de börja redan kl. 5 på morgonen och det behöves börja eld under stora bykkitteln med skällepatnet redan kl. 4 på morgonen. Därav uttrycket *Skivotta*. Då på den tiden skulle omtänkligen blodkorven vara färdig slaktdagens kväll och folket lade sig inte förr de fått blodkora barm om det skulle än dröja till kl. 12 på natten. Det brukades också att gå till grannarna med smakbit av den rykande barmen korven.

För att hinna bli färdig, behöves därför börja i god tid.

Det är inte många hem det brukar bjudas *Susschaffe* på morgonen, i alla fall är det inget gammalt bruk. *Susschaffotter* tror jag inte bakes i hemmen här på orten. De köpas hos bagaren

Syndelsmässan har jag aldrig hört att den firas på något sätt särskilt ej ens någon bestämd måttid just den dagen, allt så inte heller några Syndelsmässagåvor.

Penntarke-söndag har jag heller aldrig hört omtalas, kanske jag kan hjälpa någon som bet det, då skall jag meddela.

Snut den 13 Januari går Julen ut, då brukas det att en några stycken boro utklädda och gingo kring och körde ut Julen. Ju bärrer de boro utspökade desto bättre antingen bura de mask eller boro de spårade i ansigtet så de boro oigenkänneliga. Snut med sin käring hade bors en kvast med vilken de lopade runt för att köra ut Julen. När det varit Snut hemma spinnrockerna fram under Julen spars inte, då började också manfolken att trösta.